DR. TORKOS BÉLA

ANGOL NYELVTANI MORZSÁK

AVAGY FOGÓDZÓ ÚJRAKEZDÕKNEK

SZTE
IDEGENNYELVI KÖZPONT

2009

Tartalomjegyzék

VEGYES NYELVTANI KÉRDÉSEK

Az igeidők használata

Present Tenses

I. Simple Present Tense /Általános jelen idő/

1. A jelenben gyakran, szokásszerűen megismétlődő cselekvést jelöl, a cselekvés jellegére igen gyakran határozókkal is utal /*often, sometimes, never, always, every day, every week etc./:*

   I get up at seven every morning.
   Jenny never takes sugar in her coffee.

2. Általános igazságot, természeti törvényszerűséget fejez ki:

   Birds fly.
   Twice three makes six.
   The sun rises in the east.

3. A beszéd pillanatában végbemenő cselekvést fejez ki a Present Continuous-ban nem használható igéknél:

   I want to go home.
   I think she is wrong.

   Ezek rendszerint olyan igék, melyek a beszélő akaratától, szándékától független cselekvést fejeznek ki: *want, like, think, see, hear, smell, notice, recognize, know, believe, remember, forget, mind, matter, mean, belong, have, be, find etc.*

4. Újságcímekben múlt idő helyett:

   Charlie Chaplin dies.

5. Jövő idejű közléskor, ha a főmondat Future-ben áll, az időhatározói /*when, after, as soon as, till, before, while* kötőszavak/ vagy feltételes /*if, unless* kötőszavak/ mellékmondatok állítmánya jelen idejű, de jövő tartalmú:

   I shall not leave, until he comes back.
   I will not lend you the bicycle unless you promise to take good care of it.

II. Present Continuous Tense /Folyamatos jelen idő/

Használatos:

1. A beszéd pillanatában éppen folyamatban lévő cselekvés kifejezésére:

   He is sleeping. Alszik. /Épp alszik/

2. A jelen időszakában /de nem feltétlenül a beszéd pillanatában/ végbemenő cselekvés kifejezésére, mely rendszerint nem szokásszerű, hanem inkább ideiglenes jellegű:

   He is working at a petrol-station. Benzinkútnál dolgozik. /Ebben az időszakban, de lehet, hogy e percben éppen alszik./

3. Társalgási nyelvben csaknem mindig időhatározóval, a közeli jövőben bekövetkező cselekvés jelölésére:

   I am going to the cinema tonight. Where are you going?

4. A beszélő iróniáját, rosszallását, felháborodását vagy éppen csodálatát kiváltó szokás/os cselekvés/ leírására:

   She is driving me crazy.
   She is always forgetting everybody's name.
   My old telly is always breaking down.

Megjegyzések

1. A folyamatos szemlélet inkább dialógusokban, mintsem leírásokban használatos.
2. *here és there* után Simple Present áll:

   Here comes my friend.
   There he goes.

3. Bizonyos igék általában nem használatosak folyamatos alakban: /vö. Simple Present Tense 3. pontban írottakkal!/ például*:*
   to be, to have
   érzéki, szellemi észlelés igéi: *see, hear, smell, notice, recognize*
   érzelmi állapotot kifejező igék: *want, wish, forgive, love, like*
   gondolkodás igéi: *think, know, suppose, believe, expect, forget, mind*
   egyéb igék: *seem, appear, contain, consist, owe, possess*

   Használatos azonban a folyamatos alak jelentésmódosuláskor:

   to think - gondolkodni értelemben
   to see - közeljövőre vonatkoztatva, vagy *látogatni* jelentésben:

   I am seeing my uncle tomorrow.
   She is seeing her dentist on Friday.

   to be - szenvedő alakban:

   The chapel is being restored.

   to have - cselekvést jelölő szerkezetekben, valamint műveltetéskor:

They are having dinner.
He is having his car repaired.

to feel - orvosi értelemben gyakran folyamatos lehet, de a beszélt nyelvben is előfordul így:

Hello, Peter.How are you feeling?

Past Tenses

II. Simple Past Tense /Egyszerű múlt idő/

A *Past* igeidők a *múltban lezárult cselekvést* fejeznek ki. Ezt sokszor olyan időhatározók is jelzik, melyek a múlt egy időpontját jelölik /*at 5 o'clock, two weeks ago*/, vagy olyan időszakot adnak meg, amely a múltban lezárult /*last year, when I was a child etc./* Nem lényeges, hogy milyen régen játszódott a cselekvés, történhetett percekkel ezelőtt is, az angol igeszemlélet szempontjából csak az a fontos, hogy nincs *közvetlen* kapcsolata a jelennel.

Használatos:

1. Olyan múltban lezajlott cselekvés kifejezésére, melyet egészében /tehát elejétől végéig/ egységként szemlélünk akár időhatározóval, akár anélkül:

   She turned off the lights.
   I bought that bicycle two years ago.

   A Simple Past-ot elsősorban elbeszélésekben, leírásokban, a múltban lejátszódott események elmondásakor használjuk. Ilyenkor rendszerint több cselekvés következik egymás után.Ezeket mind Past Simple-lel fejezzük ki, ugyanúgy, mint a magyar múlt idővel. /Ezért elbeszélő múltnak is hívjuk/.

2. Szokásos, ismétlődő múltbeli cselekvés elbeszélésére, amely valakire jellemző volt:

   He got up with the cock even on Sundays.

II. Past Continuous Tense /Folyamatos múlt idő/

Használatos:

1. A múlt egy adott időpontjában épp folyamatban lévő cselekvés kifejezésére:

What were you doing at six?
At that time we were living in a small village.

2. A múltban huzamosabb ideig tartó cselekvés jelölésére. A tartós jelleget olyan határozók érzékeltetik, mint *all /the/ afternoon, all /the/ morning, all day, all night:*

It was raining all day yesterday.
She was sleeping all the afternoon.

3. Két múltidejű cselekvés közül a tartósabb kifejezésére. Ilyenkor a két cselekvés egy időben történik, ahol a Simple Past a fontosabb cselekvést, a Past Continuous a hátteret, a háttércselekvést írja le:

When I arrived home, she was sleeping.
I was walking home when it began to rain.

4. A múltban párhuzamosan folyó, egymást teljesen, vagy részben fedő, tartós cselekvések megjelölésére:

I was watching TV and my wife was doing the ironing.
While the children were playing, I was writing a letter.

Az egyik tagmondatban az ismétlődés elkerülése végett olykor Past Tense-t is használnak:

While they were playing, I did the rooms.

Perfect Tenses

II. Present Perfect Tense /Befejezett jelen idő/

Olyan igeidő, melyben a jelen nézőpontjából tekintünk vissza a múltba.Míg a Past Tense *lezárult múltbeli időszakban, vagy már túlhaladott múltbeli időpontban* lezajlott cselekvést ír le, addig a Present Perfect mindig egy ***még nem lezárult időkör****re* tekint vissza, olyan cselekvést jelöl, mely egy még nem lezárt időkörben zajlott, vagy még nem zajlott le.

A Present Perfect-tel kifejezett cselekvés valamilyen módon ***közvetlenül kötődik a jelenhez.*** A kötődésnek számos módja fordul elő, fontos, hogy nincs a mondatban múltra utaló időhatározó, de sok esetben van olyan határozó, amely a jelenhez való kötődés gondolatát sugallja: *so far, up to now, never, not yet, already /+/, since, for /eddig, mindmáig, még soha sem, eddig még nem, már igen, ... óta, ... ideje/* stb. A felsoroltakon kívül gyakran járnak még Present Perfect Tense-szel a következők: *just, ever, often,always, this morning, this week, this month, this year etc.,today, recently, lately.*

Az igeidőt magyarra hol jelen, hol múlt idővel fordítjuk.

1. *just* határozószóval kifejezi az épp most lezajlott cselekvést:

I have just finished it. *Pont most fejeztem be.*

De: *just now* után csak Past Tense állhat.

I finished it just now. *Pont most fejeztem be.*

2. Időhatározó nélkül kifejezhet nemrég lezajlott cselekvést, melyet *jelenben meglévő hatása* szempontjából szemlélünk, fontos, hogy ***a cselekvés hatása*** , eredménye ***a jelenben közvetlenül érzékelhető***, tettenérhető, tehát a cselekvés közvetlen módon hat ki a jelenre:

   I have opened the window. /tehát nyitva van/
   She has lost her money. /nem fog tudni vacsorázni/
   He has dropped the eggs. /összetörtek/

3. A *már igen* és a *még nem* típusú mondatokban kifejezi, hogy valami megtörtént, befejeződött, bekövetkezett-e már /ezidáig /, vagy sem:

   Have you had lunch yet? *No, not yet.*
   Has he arrived / yet / ? *Yes, he has already arrived.*

   Az *already,* és a *yet* szavak elmaradhatnak, a magyar fordításban akkor is ott lesz a *már,* illetve a *még nem.*

4. *Ever, never, before* határozókkal azt fejezi ki, hogy valaki tapasztalt-e valamit mostanáig, megtörtént-e vele valami, megtett-e valamit eddig /a beszéd pillanatáig/.Magyarra *már* illetve *még*-gel fordítjuk:

   Have you ever been to/in Great Britain?
   I have never seen him.
   I have not seen a live kangaroo before.

5. Kifejezhet olyan cselekvést, amely a múltban kezdődött és még most is tart, vagy éppen most fejeződött be.Ekkor *since* és *for* elöljárószókkal bevezetett időhatározó kíséri.
   A *since* időpontot, a *for* időtartamot jelöl:

   I have lived here for nine years. */kilenc éve.../*
   I have lived here since 1986. */1986 óta .../*

A magyar ember számára nagy gondot jelent, hogy mikor használjon Simple Past-ot, és mikor Present Perfect-et.Néhány időhatározó segít még eligazodni.Bármely konkrét múltbeli időpontra utaló időhatározó után Past Tense használható csak, minthogy azok *elszakítanak a jelentől.*

Ilyenek a következők:

yesterday
the day before yesterday
last night/week/month/year/decade/century
on */on Tuesday, on Christmas Day/*
in */in 1987, in January/*
when?
ago

then
just now
once /upon a time/
at that time etc.

Present Perfect Tense-re utalnak a következő határozók:

today
this morning/afternoon/week/month/season/year etc.
just
yet
not yet
*ever**
*never**
*often**
*always**
already
recently
lately
in the last few weeks

A * - al jelölt határozószókat Present Tense-szel is gyakran használjuk.

II. Present Perfect Continuous Tense /Folyamatos befejezett jelen idő/

1. Olyan cselekvést fejez ki, amely a múltban kezdődött, és a jelenben is tart. Ez az igeidő jobban kiemeli a cselekvés folyamatosságát, mint a Present Perfect.

   for és *since* elöljárókkal a Present Perfect-tel azonos szerepet tölt be, sokszor egymás helyett is használhatók:

   I have been waiting for her /for/ twenty minutes.
   It has been raining since morning.

   A magyar mondatokban ilyenkor jelen időt használunk.

2. Gyakran olyan cselekvés kifejezésére szolgál, amely a múltban kezdődőtt, és a beszéd pillanata előtt fejeződött be. Az ilyen mondatoknak érzelmi színezetük van:

   I have been working in the garden all day. /fáradt vagyok/
   What have you been doing with my knife? /Mi az ördögöt csináltál a késemmel?/

   Ezeket a mondatokat magyarra múlt idővel fordítjuk.

3. Használható időhatározó nélkül is:

   Have you been sleeping?
   I have been waiting for you.

<u>II. Past Perfect Tense /Befejezett múlt idő/</u>

1. Leggyakrabban olyan múltbeli cselekvés kifejezésére használjuk, amely egy későbbi, de ugyancsak múltbeli cselekvés kezdete előtt befejeződött:

   He had learned English before he went to Great Britain.
   After I had washed the car I went to see a friend.

   Az ilyen cselekvéseket tartalmazó mondatokra jellemzők a következő kötőszók: *before, after; határozószók: already, by ... .*A *before* után Past Tense, az *after* után Past Perfect áll. Mivel a *before* vagy az *after* már úgyis jelzi a két cselekvés sorrendiségét, eltekinthetünk a Past Perfect használatától, s az egyszerűség kedvéért Past Tense-t használhatunk helyette. Ez az egyszerűsödés a társalgási nyelvre jellemző:

   The train /had/ left before I arrived at the station.
   After you /had/ left the office, a certain Mr.Brown wanted to talk to you on the phone.

2. Használjuk olyan múltbeli cselekvés kifejezésére is, amely a múlt egy adott időpontjára már befejeződött:

   From 1960 to1968 we had lived in Debrecen.
   I had not known him before/until 1982.

3. Használjuk olyan múltbeli cselekvés kifejezésére, amely egy későbbi múltbeli cselekvés megindulásakor még folyamatban volt.Ilyenkor jellemzők a *since* és a *for* határozók:

   I had learned to play the piano for fifteen years before I had my first concert.
   He said that he had been very busy since we last met.

   A hétköznapi nyelvben az a tendencia, hogy ha nem feltétlenül fontos, ne használjunk Past Perfect-et, hanem egyszerűsítsünk Past Tense-szel /lásd 1.pont/. Ez a tendencia nagyon erős, különösen az amerikai angolban.Nem érvényesülhet azonban olyankor, amikor a mondat Past Tense-szel mást jelentene:

   When he got to the office, his boss had arrived.
   / ...a főnöke már ott volt./
   When he got to the office, his boss arrived.
   /... megérkezett a főnöke./

   Nem egyszerűsíthetünk Past Tense-szel akkor sem, amikor ok-okozati viszony áll fenn a két cselekvés között:

   I could not buy the book because I had left my purse at home.
   They found him doubled up in the boot of his car.He had been murdered.
   The inspector saw the dead body of a woman on the kitchen floor. She had been stabbed in the heart.

IV. Past Perfect Continuous Tense /Folyamatos befejezett múlt/

Olyan cselekvést jelöl, amely a múltban kezdődött, és egy későbbi cselekvés megindulásáig /vagy azon túl is/ tartott.
Jellemző időhatározók: *since ..., for ..., by ...*

He had been learning English for two years before he went to England.
By that time I had been studying the problem for two years.

Future Tenses

I. Simple Future Tense /Egyszerű jövő idő/

Bár a mai angolban tendencia minden személyben a *will* használata, egyes és többes szám első személyben alapvetően használjunk *shall*-t!

1. Kifejez egyszeri jövőbeli cselekvést, határozóval, vagy anélkül:

   I shall marry Susan next Christmas.

2. Jövő idejű ismétlődő cselekvést:

   I shall come and see you when I have time.

3. Általános érvényű megállapításokban mindig igaz tényeket /ekkor jelen idővel fordítjuk:

   Water will boil at 100° Centigrade.

Ha az egyszerű jövőbeliség mellett érzelmi színezetet is ki akarunk fejezni, akkor használjuk a *jövő idő helyettesítőket :*

Future Substitutes

1. *Present Continuous*

   Közeljövőben, előre elrendezett cselekvést jelent. Általában határozószóval, de anélkül is állhat:

   I am leaving for Australia next week.
   I am going for a walk.
   Are you staying long in Hungary?

2. *Simple Present*

   Program, terv részeként történő jövőbeli cselekvést jelent, általában időhatározóval, elsősorban utazással kapcsolatos igék esetében:

I start for Warsaw early tomorrow morning.

3. *Future Continuous*

A beszélt nyelvben egyszerű jövőbeli történés kifejezésére használják a Simple Future helyett:

We shall be meeting tomorrow.

4. *Future with Intention /Színezett jövő/*

will+Infinitive : minden személyben óhajt, szándékolt jövőt, kínálást, kérést vagy felszólítást jelent:

Will you have a cigarette?
Will you help me, please?
Will you sit down, please?

shall+Infinitive : második és harmadik személyben fenyegetést, figyelmeztetést, parancsot, tiltást fejez ki:

They shall not pass. Nem fognak átmenni /vizsgán/.
You shall not go to the late night movie.
Members shall enter the names of their guests in the book provided. /Felirat angol klubban/

5. *to be + to Infinitive*

Előre elrendezettséget /úgy van, hogy ... /, és ebből eredő kötelességszerűséget jelent.Parancsot is jelenthet. Időhatározó nem szükséges:

I am to go home at once. Azonnal haza kell mennem.
You are not to talk like that. Nem beszélhetsz így!
He is to come before eight. Úgy van, hogy hét előtt érkezik. /Hét előtt meg kell jönnie./

6. *to be going to + Infinitive*

Előre elhatározott szándékot, vagy elkerülhetetlen történést jelent. Határozó nem szükséges:

I am going to tell him about you.
I am afraid I am going to cry.

to go, to come ebben a szerkezetben *ritkán* használatosak, helyettük Present Continuous-t használunk:

Are you coming, Mother?

7. *to intend, to promise, to refuse, to want, to like + to Infinitive*

Ezek az igék eleve utalhatnak a jövőre jelen idejű alakjukban:

She intends to report it to the headmaster.
I refuse to argue with you. /Nem vagyok hajlandó .../
/Nem fogok vitatkozni veled./

II. Future Continuous Tense /Folyamatos Jövő idő/

1. Kifejezi a jövő adott időpontjában *épp* végbemenő cselekvést:

   What will you be doing /at/ this time tomorrow?

2. Kifejezhet huzamosabb ideig tartó cselekvést a jövőben:

   I shall be working in my garden all the weekend.

3. Két jövő idejű cselekvés közül a tartósabbat fejezi ki:

   When I get home, they will probably be watching TV.

4. A jövőben párhuzamosan folyó egyaránt tartós cselekvések esetében a főmondat cselekvésének a megjelölésére:

   I shall be cleaning the windows while you are doing the rooms.

   A mellékmondatban azért nem lehet Future Continuous, mert időhatározói mellékmondatban jövő idő nem állhat.
   Az igeidő használatának logikája ugyanaz, mint a Past Continuous-é. /lásd: Past Continuous használata!/.

III. Future Perfect Tense /Befejezett jövő idő/

Olyan cselekvést jelöl, amely egy másik jövő idejű cselekvés előtt, illetve a jövő egy megadott időpontja előtt már befejezett lesz.
Jellemző időhatározói: *by the time, by, by then*

I shall have finished writing by 10 o'clock.
She will have done the flat by the time you come.

IV. Future Perfect Continuous Tense /Folyamatos befejezett jövő/

A legritkábban használt angol igeidő. Mindig időhatározóval /*since, for/* fordul elő.
Olyan cselekvést jelöl, amely a jövő egy adott időpontjában, illetve egy későbbi cselekvés beindulásakor még folyamatban lesz. Azt fejezhetjük ki vele, hogy akkor ez a bizonyos cselekvés mennyi ideje "lesz már majd folyamatban":

When you get back, I shall have been digging in the garden for three hours.
By twelve o'clock we shall have been sitting here for four hours.
/unalmas értekezleten/

Az angol igeidők

Tenses	***Active Voice***	***Passive Voice***
Simple Present Tense	I leave	I am left
Present Continuous Tense	I am leaving	I am being left
Present Perfect Tense	I have left	I have been left
Present Perfect Cont. Tense	I have been leaving	/I have been being left/
Simple Past Tense	I left	I was left
Past Continuous Tense	I was leaving	I was being left
Past Perfect Tense	I had left	I had been left
Past Perfect Cont. Tense	I had been leaving	/I had been being left/
Simple Future Tense	I shall leave	I shall be left
Future Continuous Tense	I shall be leaving	/I shall be being left/
Future Perfect Tense	I shall have left	I shall have been left
Future Perfect Cont. Tense	I shall have been leaving	/I shall have been being left/

vagy két különböző alannyal illusztrálva:

Tenses	***Active Voice***		***Passive Voice***
Simple Present Tense	I write		**is** written
Present Continuous Tense	I am writing		**is being** written
Present Perfect Tense	I have *written*		**has been** written
Present Perfect Cont. Tense.	I have been writing		**/has been being** written/
		the letter	
Simple Past Tense	I wrote		**was** written
Past Continuous Tense	I was writing		**was being** written
Past Perfect Tense	I had written		**had been** written
Past Perfect Cont. Tense	I had been writing		**/had been being** written/
		The letter	
Simple Future Tense	I shall write		**will be** written
Future Continuous Tense	I shall be writing		**/will be being** written/
Future Perfect Tense	I shall have written		**will have been** written
Future Perfect Cont. Tense	I shall have been writing		**/will have been being** written/

Tulajdonképpen minden cselekvő igealaknak képezhető szenvedő megfelelője, jóllehet ezek közül néhányat a beszélt nyelv ritkán, vagy egyáltalán nem használ /Ezek a zárójelben megadott alakok/.

A képzés módja: a létige */to be/* megfelelő idejű cselekvő alakja + a főige harmadik alakja

Szenvedő szerkezet /Passive Voice/

Az angol nyelvben a cselekvés tulajdonképpeni tárgya igen sokszor a mondat alanya lesz. Az állítmány ilyenkor szenvedő igeragozásban van. Ezt a szerkezetet szenvedő szerkezetnek nevezzük, és az alábbi esetekben használjuk. /n.b. a szenvedő mondat alanya nem végzi, hanem elszenvedi az állítmány által kifejezett cselekvést./

1. Ha a cselekvést végző személy, vagy dolog /az igazi *ágens*/ határozatlan:
   Football is played everywhere. A futballt mindenhol játsszák.
   A lot of tea is drunk in England. Angliában sok teát isznak.

2. Ha a cselekvést végző személy ismeretlen, vagy ismerjük bár, de nem a személye fontos, hanem a dolog, ami történt:

   My car has been stolen. Ellopták a kocsim. /Nem tudom, ki?/
   My car has been badly damaged. Súlyos kárt okoztak a kocsimban.
   /Jóllehet tudom, hogy ki, de a kár ténye a fontos csak/.

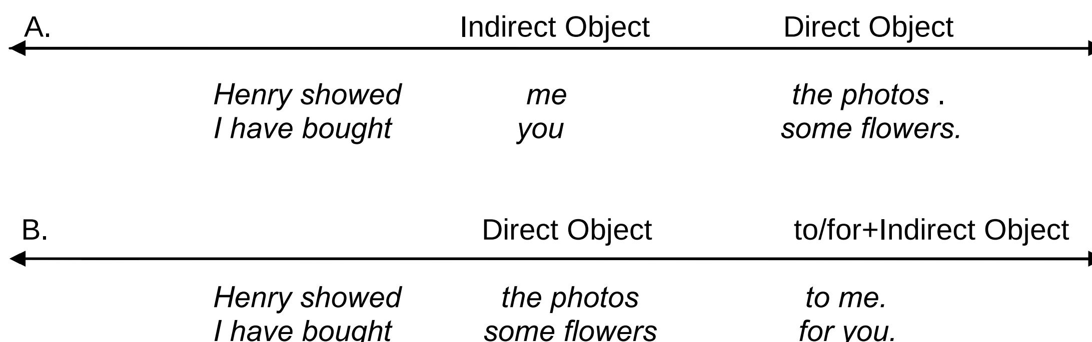
3. Ha a cselekvést végző .személy megnevezését teljesen szükségtelennek tartjuk:

   He was praised at school. Megdícsérték az iskolában.
   He was put in prison. Lecsukták.

4. Szenvedő szerkezetet használunk még, ha a cselekvés végrehajtójára *by* + *főnév/i szerkezet/ vagy névmás* utal:

   She was examined by the doctor. Megvizsgálta az orvos.
   The first English dictionary was written by Samuel Johnson. Az első angol szótárt Samuel Johnson írta.

A szenvedő mondat használata akkor nehéz a magyar tanuló számára, amikor egy olyan mondatot teszünk szenvedőbe, amelyben közvetett tárgy van. Az angolban tudniilik van *közvetlen tárgy /Direct Object/* , ami a magyar tárgy fogalmának megfelel, s van *közvetett tárgy /Indirect Object/,* ami a részeshatározó fogalmának felel meg.

A két táblázatból a részeseset kétféle szórendjére is világosan fény derül.
Tehát:

Somebody gave the child an apple. /cselekvő szerkezet/
An apple was given to the child. /szenvedő szerkezet/

S ami már számunkra furcsább:

The child was given an apple. Adtak a fiúnak egy almát.

Az Indirect Object éppúgy lehet szenvedő mondat alanya, mint a Direct Object.

További példák:

I was shown an exquisite catalogue. Mutattak egy pompás katalógust.
You'll be given a few more minutes to think about it. Kapsz még pár percet, hogy gondolkozz rajta.
She was told a fascinating story. Egy lenyűgöző történetet meséltek neki.

Conditionals

Az alárendelő összetett mondatok /feltételes/

I shall buy a car *if* *I have more money.*
I should buy a car *if* *I had more money.*
I should have bought a car *if* *I had had more money.*

A feltételes mellékmondatok *if* kötőszava után az ige kijelentő módban van. /A jövőre vonatkozó feltétel esetén a főmondatban is kijelentő mód van./ A két tagmondat sorrendje közömbös, vessző csak akkor van közöttük, ha a mellékmondat van elől./Azaz *if* előtt nincs sosem vessző!/

A feltétel három esete / + a Mixed type Condition/

	Főmondat		Mellékmondat
Valóságos feltétel	***Future Tense*** *I shall buy this book* Megveszem ezt a könyvet,	*if* ha	***Present Tense*** *I have more money.* több pénzem lesz.
Lehetséges feltétel	***Present Conditional*** *I should buy this book* Megvenném ezt a könyvet,	*if* ha	***Past Tense*** *I had more money.* több pénzem lenne.
Lehetetlen feltétel	***Past Conditional*** *I should've bought this book* Megvettem volna ezt a könyvet,	*if* ha	***Past Perfect*** *I'd had more money.* több pénzem lett volna.

A feltétel második és harmadik esetének tagmondatai kölcsönösen keveredhetnek egymással:

I should be cleverer if I had studied harder when I went to school.
I would not have lost my purse if I were not so forgetful.
If you were good at driving, you would not have had that accident.
If you had been more careful, you would not be lying in hospital now.

Megjegyzések

1. Az *if* után a Past Tense és a Past Perfect tulajdonképpen nem kijelentő módban van, hanem *kötőmódban.* /Subjunctive Mood/
   Gyakorlatilag azonban nem érdemes a két módot egymástól megkülönböztetni, mert alakilag ma már nincs köztük különbség.Mindössze a *to be was* alakja mellett fordul elő a régiesebb *were* is. /Az *if* után tehát minden személyben állhat *were,* sőt az irodalmi nyelv inkább ezt részesíti előnyben, a beszélt nyelv azonban nem./
   A beszélt nyelvben egyedül az *if I were you* kifejezésben nem használhatunk *was*-t, de az *if I was a rich man* már a társalgási nyelvnek sajátja.

2. A feltétel első esetében a mellékmondatban állhat Present Perfect is, ha a befejezettség tényét akarjuk hangsúlyozni:

   If we have finished the job, we shall go for a walk.

3. A feltétel első esetében a főmondatban rendszerint jövő idő áll. Ilyenkor egy konkrét szituációról beszélünk:

   If I have time in the afternoon, I shall play with the children.
   Ha lesz időm délután, játszani fogok a gyerekekkel. /Konkrétan ma/

   Ha ugyanitt jelen idő áll, akkor egy általános feltételes szituációról van szó, vagy egy általános igazságról. Ezt nevezzük ***a feltétel 0. esetének :***

   If I have time in the afternoon, I play with my children.
   Ha délutánonként van időm, játszani szoktam a gyerekeimmel.
   If you heat ice, it turns into water.
   Ha a jeget melegítjük, víz lesz belőle.

4. A feltétel második esetében szokás azt mondani, hogy a mellékmondatban nem használhatunk *should*-ot, vagy *would*-ot. Nos, ez igy nem teljesen igaz. Íme a kivételek:

A: would

*I should be very happy if you **would** kindly return the books.*
Nagyon örülnék, ha lennél szíves, és visszaadnád a könyveket.

Ez** a mondat **kér**,* a következőhöz képest, amely csak ***megállapít :

I should be very happy if he returned the books.

B:* *should

If he should come now, he would be able to join us.
Ha /véletlen, netán/ most jönne, csatlakozni tudna hozzánk.

Ez a mellékmondat ***esetlegességet*** jelent, olyan valaminek a bekövetkezését, ami nem nagyon valószínű. A mellékmondat más típusú főmondattal is előfordul:

If he should come, tell him I am not in.
Ha véletlen jönne, mondd meg neki, hogy nem vagyok itthon.

A *szórend lehet fordított is*, a jelentés nem változik:

Should he come now, he would be able to join us.
Should he come, tell him I am not in.

5. *Fordított szórend előfordul a feltétel második, harmadik esetében is* szabályos igeidőhasználat mellett. Jelentésváltozást nem eredményez, bár olykor enyhe óhajtó színezetet ad a mondatnak:

Was/were I richer, I would be able to help you.
Ha/bár gazdagabb lennék, segíthetnék neked.
Had I been there, I would have taught him a lesson.
Ha/bárcsak ott lettem volna, megleckéztettem volna.

A feltétel három esetének merev struktúrái korántsem olyan merevek és sérthetetlenek, mint ahogy az a nyelvkönyvekből kitetszik. Mindhárom struktúrába a segédigék bevihetők, a szerkezetek variálhatók.Ennek illusztrálására itt áll egy - teljességre nem törekvő - kis gyüjtemény, ami a legtöbb nyelvkönyvből kimarad:

Módbeli segédigék használata a feltétel három esetében

Valóságos feltétel :

If I have money, I ***shall*** *buy a car.* Ha lesz pénzem, ***veszek*** egy kocsit.
can ve***het***ek
may ***lehet,*** hogy veszek
might ***meglehet,*** hogy veszek
talán veszek

must */szubjektív/* vennem ***kell***
shall have to */objektív/* vennem ***kell***

Lehetséges feltétel :

If I had money, I ***should*** *buy a car.*		Ha lenne pénzem, ***vennék*** egy kocsit	
		vennem ***kellene***	
would		***vennék***	
could		***vehetnék***	
might		***lehet,*** hogy vennék	
		talán vennék	
ought to	*/szubjektív/*	vennem ***kellene***	
should have to	*/objektív/*	vennem ***kellene***	

Lehetetlen feltétel :

If I had had money,		Ha lett volna pénzem,
I ***should have*** *bought a car.*		***vettem volna*** egy kocsit.
		vennem kellett volna
would have		***vettem volna***
could have		ve***het***tem volna
might have		***lehet,*** hogy vettem volna
		talán vettem volna
ought to have	*/szubjektív/*	vennem ***kellett*** volna
should've had *to buy*	*/objektív/*	vennem ***kellett*** volna

Segédigék, módbeli segédigék

/ Auxiliaries, modal auxiliaries /

Segédigék	***Módbeli segédigék***	***"Semi-modals"***	
to be to have to do	can, could may, might must, had to ought to shall, should will, would	to need to dare used to	E három ige lehet módbeli segédige is, de lehet főige is /gyenge ige teljes ragozással/

Amikor segédigékről beszélünk, általában a módbeli segédigékre /is/ gondolunk.Valójában három ***segédige*** van az angolban /be, have, do/, melyeket a különböző igeidők, kérdések, szenvedő szerkezetek stb. képzésekor használunk. Fontos nyelvtani szerepet töltenek be, de nincs valódi *"szótári jelentésük"*. Innen az elnevezés.

A ***módbeli segédigéknek*** már inkább van *"szótári jelentésük" ,* jóllehet önmagukban nem használatosak, de egy másik ige elé téve befolyásolják, módosítják annak jelentését.

A segédigék használata az igeidők használatának ismeretében egyszerű dolog, ezért a továbbiakban a módbeli segédigékről, azok használatáról lesz szó.

A módbeli segédigék /a továbbiakban segédigék/ használata

A módbeli segédigék sajátosságai:

1. Egyes szám harmadik személyében nem kapnak **-s** ragot**.**
2. Kérdő és tagadó alakjaikat **do** nélkül képezzük.
3. "to" nélküli főnévi igenév követi őket /kivéve az *ought to* , *need to* , és a *have to* segédigéket/.
4. Nincs főnévi igenevük + Gerund és Past Participle alakjuk, szükség esetén más kifejezés helyettesíti a hiányzó alakokat:

   I'd like to be able to swim. / Nem pedig : ....to can swim /
   She'd love to be allowed to drive a car. / Nem pedig : ....to may drive /

5. Nincs múlt idejű alakjuk / *could* és *had to* kivételével /.
6. Nem csak Present Infinitive, hanem Perfect Infinitive is állhat utánuk. Ilyenkor jelentésük a múltra vonatkozik, és a mondat alanyának egy múltbeli cselekvésre vonatkoztatott véleményét, feltételezését, következtetését jelenti.

A segédigéket jelentésük alapján is szokás - bár elég nehéz - csoportokba osztani. Egy lehetséges megközelítési mód, ha azt mondjuk, hogy minden segédige előfordulhat a ***konkrét*** jelentésében /alapjelentés/, egyfajta ***feltételes*** /hipotetikus, spekulatív?/ jelentésben, vagy valami ***egyéb*** jelentéssel.

A következőkben a segédigék ilyen csoportosításban láthatók:

Can / Could

Konkrét	Feltételes	Egyéb
1.Szellemi, fizikai képesség: ***Can*** *you lift the box?* Fel **tudod** emelni a dobozt? *They* ***could*** *translate such books in the first course.* Ilyen szövegeket már első-éves korukban **tudtak** fordítani. *You* ***can*** *get there by bus in twenty minutes.* Busszal húsz perc alatt oda-érhetsz. Megjegyzés: Helyettesítő alakja minden személyben a ***to be able to.*** ***was / were able + Infinitive:*** Egyedi , konkrét esetekben megnyilvánuló képesség /fordításagyakran *"sikerült"/.* *Luckily the boat capsized near the bank so the children* ***were able*** *to swim to safety.* Szerencsére a csónak a part közelében borult fel , így a gyerekek ki **tudtak** úszni a partra.	***1. Lehetőség:*** *He* ***can*** *be ill .* Lehet, hogy beteg. a./ ***Múltbeli lehetőség, amelyet nem használtunk ki:*** *I* ***could have lent*** *you the money.* Tudtam volna kölcsön-adni. / De nem tettem. / b./ ***Szemrehányás, rosszallás:*** *You* ***could have told*** *me.* Igazán elmondhattad volna! 2. ***Csodálkozás, kétely:*** ***Can/could*** *he be so lazy?* Létezik, hogy ilyen lusta? ***Can/could*** *he have said that?* Ezt mondta ***volna*** ? 3. ***Lehetőség kizárása / jelen / :*** *He* ***cannot/could not be*** *so lazy.* Nem lehet ilyen lusta! 4. ***Lehetőség kizárása / múlt /:*** *He* ***cannot have been*** *so hungry.* Nem lehetett olyan éhes!	***1. Megengedés:*** *You* ***can*** *go now.* Most már mehetsz. 2. ***Kérés :*** ***Can*** *you do it ?* Meg **tudod** csinálni ? ***Could*** *you do it ?* Meg **tudnád** csinálni? 3. ***Tiltás :*** *You* ***can't*** *cross the street here.* Itt nem szabad átmenni az úttesten!

May / Might

Konkrét	Feltételes	Egyéb
1. ***Megengedés :*** /szabad, -hat, -het/ *You **may** eat my cakes, too.* Az én süteményemet is meg- eheted. Megjegyzés: nem formális stílusban a ***can*** helyettesíti: *You **can** take it.* Elveheted. /Megengedem/ Bizonyos viszonylatokban ***may*** -t, másokban inkább ***can*** -t használunk : ***May*** *I come in ?* Bejöhetek ? /A professzor irodájába/ ***Can*** *I come in ?* Bejöhetek ? / A barátom szobájába/ *Yes, you **can / may /.*** Igen. *No, you **can't /may not/.*** Nem.	1. ***Lehetőség kifejezése:*** /jelen, jövő/ *She **may /might** like it.* Lehet, hogy szereti. She ***may not /might not*** *like it.* Lehet, hogy nem is szereti. 2. ***Lehetőség kifejezése:*** / a múltban / *She **may / might have** finished it.* Lehet, hogy már befejez- te. *She **may / might not have** seen it .* Lehet, hogy nem / is / látta.	1. ***Tiltás :*** *You **may not** leave the room until I say so.* Nem jöhetsz ki a szobá- ból, amíg nem szólok! 2. ***Kérés :*** /irónia, szemrehányás lehet benne/ *You **might** help me.* Segíthetnél! / Igazán segíthetnél /. *You **might have** brought her a present.* Hozhattál volna neki valami ajándékot! / Igazán hozhattál volna neki valami ajándékot /.

Must / Have to

Konkrét	Feltételes	Egyéb
1. ***Valós szükségszerűség :*** ***a./ Belső kényszer:*** I ***must*** *go there tonight.* Ma este el kell oda mennem. / Én úgy ítélem meg /. Megjegyzés: csak jelen időben használatos Tagadása: ***need not*** segédigével. I ***need not*** go there tonight. */ I can go tomorrow /* Nem kell ma este mennem. / mehetek holnap is /. ***Need not + Perfect Infinitive:*** *Valami* ***nem volt szükségszerű, mégis*** *megtörtént:* *You* ***need not have hurried.*** Nem kellett volna sietned ! / volt rengeteg idő /. ***b./ Külső kényszer:*** *I* ***have to*** *do it.* Meg kell tennem . /Kötelező!/ Tagadás: ***haven't to*** –val és ***don't have to*** – val. Jövő: I ***shall have to*** *do it.* Múlt: I ***had to*** *do it.* Megjegyzés: jövő / múlt időben csak a ***have to*** megfelelő alakjai használhatók,külső/belső kényszer különbsége elmosódik.	1. ***Erős valószínűség a jelenben :*** */ bizonyára /* *He* ***must*** *be a very clever man.* Biztos nagyon okos ember. /ha ilyen fiatalon professzor/ 2. ***Erős valószínűség a múltban :*** *She* ***must have been*** *very beautiful when she was young.* Fiatalkorában biztos nagyon szép volt. */ Fiatalkorában nagyon szép lehetett /.* Megjegyzés: a ***must*** -ot tagadó alakban nem használjuk ebben az értelemben, továbbá nem utalhat a jövőre!	1. ***Parancs, figyelmeztetés:*** *You* ***must*** *come and see my new flat.* Egyszer igazán el kell jönnöd, hogy megnézd az új lakásomat. 2. ***Tiltás :*** *You* ***must not*** *take it.* Nem szabad elvinned !

Shall / Should / Ought to

Konkrét	Feltételes	Egyéb
1. ***Igéret:*** *You* ***shall*** *get there in time.* Időben odaérsz./Ne aggódj!/ *I* ***shall*** *get it for you .* Megszerzem neked. / Ez több, mint egyszerű jövő, ez igéret. 2. ***Figyelmeztetés:*** *You* ***shall*** *be sick.* Beteg leszel !/Rosszul leszel!/ 3. ***Fenyegetés :*** *You* ***shall*** *be sorry.* Ezt még megbánod ! 4. ***Parancs :*** *You* ***shall*** *do it .* Igenis megcsinálod ! 5. ***Tiltás*** *You* ***shall not*** *go to the cinema tonight.* Már pedig nem mész ma este moziba !	1. ***Valószínűség :*** *Flowers* ***should*** *grow very well here.* *Flowers* ***ought to*** *grow very well here.* Itt biztos jó helyük van a virágoknak. /jól nőnek/ *He* ***should*** *know it .* Ő biztosan tudja. Ebben az értelemben: ***should /ought to = must*** Megjegyzés : Ilyen értelemben a ***should*** és az ***ought to*** nem utalhat a múltra.	1. ***Felajánlás :*** ***Shall*** *I wait?* Várjak? ***Shall*** *we eat it?* Megegyük? 2. ***Tanács :*** *You* ***ought to*** *do it.* *You* ***should*** *do it* Meg kellene tenned. Tagadás: *You* ***ought not to*** *do it.* Nem kellene meg-tenned! ***De****: You* ***shouldn't*** *do it.* Nem /lenne/ szabad megtenned! 3. ***Múltbeli csele-kedet bírálata :*** *You* ***should have/ ought to have*** *done it.* Meg kellett volna tenned! Tagadás: You ***ought not to have*** done it. Nem kellett volna megtenned. ***De:*** *You* ***should not have*** *done it.* Nem lett volna szabad megtenned.

Will / Would

Konkrét	Feltételes	Egyéb
1. ***Akarás :*** *I* ***won't*** *do it .* Nem akarom megcsinálni. *She* ***wouldn't*** *take the medicine.* Nem akarja /nem hajlandó/ bevenni a gyógyszert. Megjegyzés: Használhatjuk a ***will*** -t dolgokra vonatkoztatva is : *The pen* ***won't*** *write .* Nem akar írni a toll . *The kettle* ***wouldn't*** *boil.* Nem akar felforrni a teavíz. **Múltra** : csak a ***wouldn't*** vonatkozhat: *I tried to start the engine, but it* ***wouldn't*** *go.* Próbáltam beindítani a motort, de nem akart indulni.	1. ***Valószínűség :*** **a./ *A jelenben :*** *This* ***will / would be*** *the place she meant.* Bizonyára ez az a hely, amire gondolt. / Ez lesz az a hely, ami-re gondolt./ **b./ *A múltban :*** *The reader* ***will have*** *already* ***noticed*** *that ...* Az olvasó bizonyára észrevette már, hogy ...	1. ***Parancs :*** *You* ***will*** *do it at once.* Rögtön megcsinálod! 2. ***Kérés :*** ***Will*** *you do it?* ***Won't*** *you do it?* ***Would*** *you do it?* *Megteszed?* *Megtennéd?* A ***would*** tulajdon-képpen a ***will*** gyengébb, udvariasab megfelelője.

A *to need* és a *to have* (segéd)igék használata

Segédigeként kezelendő			**Főigeként kezelendő**, bár segédige		
	Tagadás	Kérdés		Tagadás	Kérdés
Szükségszerűség	I needn't go. You needn't go. He needn't go. etc.	Need I go? Need you go? Need he go? etc.	**Kell v.mit tenni**	I don't need to go. You don't need to go. He doesn't need to go. etc.	Do I need to go? Do you need to go? Does he need to go? etc.
Külső kényszer	I haven't to go. You haven't to go. He hasn't to go. etc.	Have I to go? Have you to go? Has he to go? etc.	**Kell v.mit tenni**	I don't have to go. You don't have to go. He doesn't have to go. etc.	Do I have to go? Do you have to go? Does he have to go? etc.
Főige	To need sg. Szüksége van valamire For example: I need help. Do you need money? To have sg. Van valamije.				

Egyenes beszéd, függő beszéd
/Direct Speech, Indirect Speech/

Azt, amit valaki mondott, kétféleképpen hozhatjuk valaki tudomására: vagy szószerint idézzük az eredeti beszélő szavait / ez a *szószerinti idézés*, vagy *egyenes beszéd*, angolul *Direct Speech*/, vagy tárgyi mellékmondat formájában, azaz nem idézzük az eredeti beszélő szavait szószerint, hanem csak elmondjuk /tolmácsoljuk/, hogy mit mondott, illetve kért, vagy kérdezett /ez a *tartalom szerinti idézés*, vagy *függő beszéd*, angolul *Indirect Speech,* vagy *Reported Speech*./

Egyenes beszédben az idézett megjegyzés idézőjelben van, mely előtt vessző, vagy kettőspont áll:

He said: " I have lost my wrist-watch ".

Az egyenes beszéd a könyvek, szindarabok párbeszédes részeire jellemző, és természetesen a beszélt nyelvre.

A függő beszédet leggyakrabban a ***say*** és az ***ask*** ige vezeti be, mely után elmarad a vessző, s elmaradhat a főigét követő tárgyi mellékmondat ***that*** kötőszava is. Fenti példával illusztrálva:

He said /that/ he had lost his wrist watch.

Hogy egy elhangzott közlés tartalmát pontosan átadhassuk egy harmadik személynek, aki azt nem hallotta, vagy nem értette meg, feltétlenül tudnunk kell az egyenes mondatok függő mondattá való átalakításának szabályait.

Egyenes mondatok függő beszédbe való áttétele során különböző változtatásokra van szükség. Célszerű külön beszélni állító mondatokról, parancsokról és kérdésekről.

Állító mondatok :

Egyenes beszéd :	***Függő beszéd :***
*"**I** was very happy when **I** received **your** long letter."*	***He** says /that/ **he** was very happy when **he** received **my** long letter.*
*"**I** am so glad **you** often think of **me**".*	***He** says /that/ **he** is so glad **I** often think of **him.***
***We** live **here** and **I** go to school in **this** small town.*	***He** says /that/ **they** live **there** and **he** goes to school in **that** small town.*

A függő beszédben értelemszerűen megváltozik az alany személye, megváltoznak a névmások /leggyakrabban a személyes és a birtokos névmással találkozunk/ és a határozók.

Egyenes Beszéd	***Függő beszéd***
I You	he, you I
Your My	My his
this these	that those
here	there

Felszólító mondatok :

Ha parancsot, felszólítást alakítunk át függő beszéddé, akkor a say** helyett **a tell igét kell használni!

Ilyenkor a tell, ask, order stb. igék után Accusative with the Infinitive /Tárgyeset főnévi igenévvel/ szerkezetet használunk :

Egyenes beszéd	***Függő beszéd***
*He **says** to his son, "Be polite to old people."*	*He **tells** his son **to be** polite to old people.*
*He **says** to his son, "Don't eat so many sweets."*	*He **tells** his son **not to eat** so many sweets.*
Teacher to student: "Please, open the window."	*The teacher **asks** the student **to open** the window.*
Husband to wife: "Please, do not speak so much."	*The husband **asks** the wife **not to speak** so much.*

<u>Megjegyzés:</u> Az angol a felszóiító mondatok végére pontot tesz. A felkiáltó jelet csak a felkiáltó mondatok végén használja.

<u>Kérdő mondatok :</u>

<u>A./ Eldöntendő kérdések :</u>

<u>Egyenes kérdés</u>	***<u>Függő kérdés</u>***
Are you happy ? *Have you seen this film yet?* *Do you like black coffee?*	*He asks me **<u>if</u>** / **<u>whether</u>** I am happy.* *He asks me **<u>if</u>** / **<u>whether</u>** I have already seen that film.* *She asks me **<u>if</u>** / **<u>whether</u>** I like black coffee.*

Az eldöntendő függő kérdésekben az ***<u>if</u>*** vagy a ***<u>whether</u>*** kötőszót használjuk, utána pedig egyenes szórendet. A mondat végén ennek megfelelően nem kérdőjel, hanem pont áll.

<u>if</u> /<u>whether/</u> = ...<u>hogy</u> ...<u>-e</u>

<u>B: Kiegészítendő kérdések:</u>

<u>Egyenes kérdés</u>	***<u>Függő kérdés</u>***
Where are you going? *When did you buy this shirt?*	*She asks me where I am going.* *She asks me when I bought that shirt.*

A függő kiegészítendő kérdések mindig kérdőszóval kezdődnek, majd egyenes szórenddel folytatódnak.
A függő kérdések formailag kijelentő mondatok.

Az igeidők egyeztetése / Sequence of Tenses /

Az eddigiekben csak olyan függő mondatokkal találkozhattunk, melyeket jelen idejű állítmány vezetett be. Ezért csak a már említett változások történtek / alany személye, névmások, határozók /.

A tárgyi mellékmondatok állítmányának az ideje a főmondat állítmányának az idejétől függ :

Jelen idővel bevezetve	***Múlt idővel bevezetve***
*He **says** /that/ he **is** ill.* *He **says** /that/ he **was** ill.* *He **says** /that/ he **will be** ill.*	*He **said** /that/ he **was** ill.* *He **said** /that/ he **had been** ill.* *He **said** /that/ he **would be** ill.*

I. Jelen idejű bevezetés:

Ha a ***főmondat*** állítmányának az ideje ***Present Tense*** ***/*** vagy Present Perfect, Future Tense, Future Perfect /, akkor ***a mellékmondat állítmányának ideje nem változik*** az egyenes beszédhez képest.

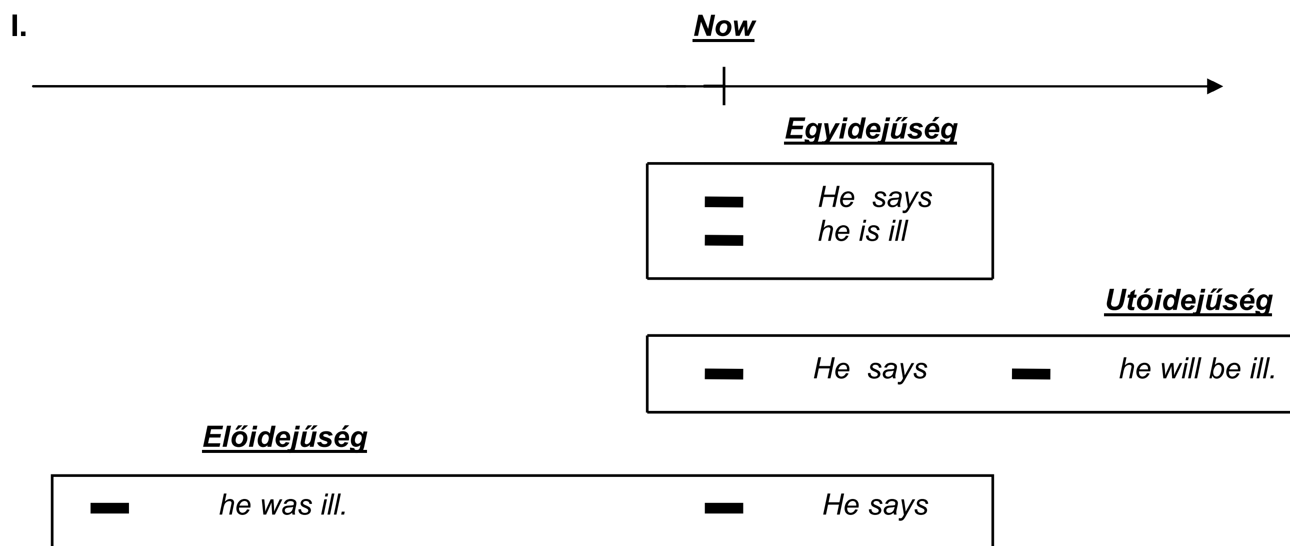
Más szóval : ***Ha a függő mondatot jelen idejű .állítmánnyal vezetjük be, az igeidők nem változnak.***

II. Ha azonban a függő mondatot ***múlt idejű állítmánnyal vezetjük be, akkor minden igeidő eggyel a múlt felé "tolódik",*** tehát az igeidők a következők szerint változnak :

Egyenes beszéd		***Függő beszéd***
Present Tense	→	Past Tense
Present Continuous	→	Past Continuous
Present Perfect Tense	→	Past Perfect Tense
Present Perfect Continuous	→	Past Perfect Continuous
Past Tense	→	Past Perfect Tense
Past Continuous Tense	→	Past Perfect Continuous
Past Perfect Tense	→	nem változik
Past Perfect Continuous	→	nem változik
Future Tense	→	Future in the Past
Future Continuous Tense	→	Future Continuous in the Past
Future Perfect Tense	→	Future Perfect in the Past
Future Perfect Continuous	→	Future Perfect Cont. in the Past

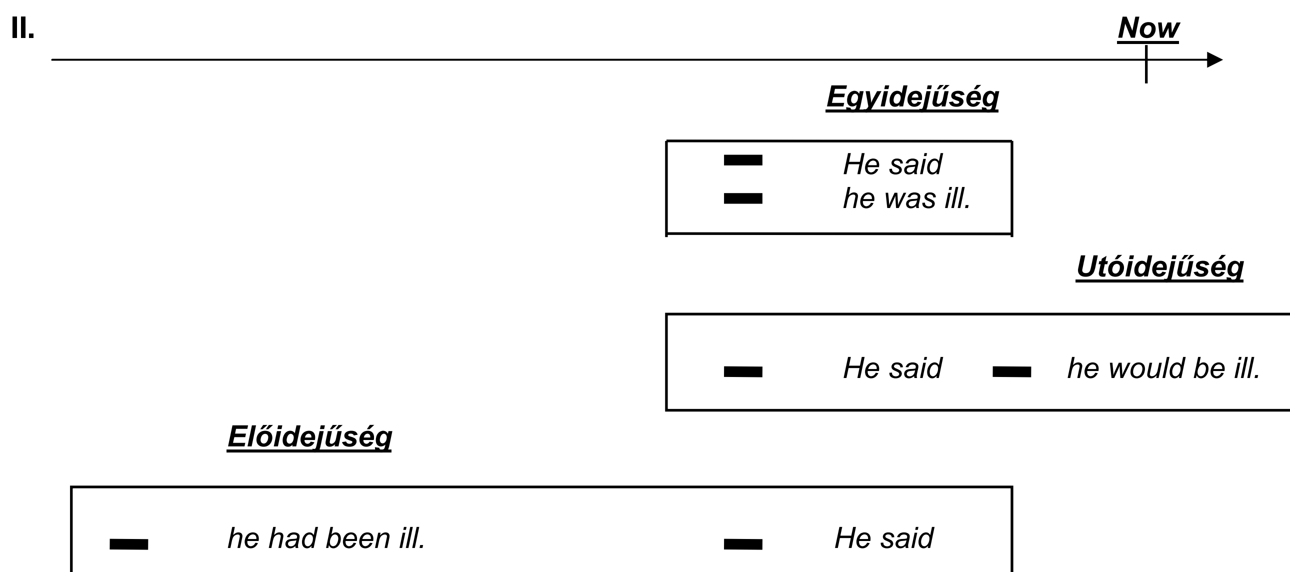
Megjegyzés : A **Future in the Past** nevű igeidő alakilag **azonos a Present Conditional-**lel.

A tárgyi mellékmondat állítmánya kifejezhet a főmondat állítmányával egyidejű cselekvést, ilyenkor beszélünk ***egyidejűségről***, kifejezhet a főmondat állítmányát megelőzően végbement cselekvést, ezt hívjuk ***előidejűségnek,*** és kifejezhet azt követően végbemenő cselekvést, ezt ***utóidejűségnek nevezzük.*** A cselekvések /történések/ egymáshoz való viszonyát grafikusan így ábrázolhatjuk:

Ez tehát az az eset, amikor a függő mondatot jelen idejű állítmánnyal vezetjük be, ezért igeidőkben nem történik változás. Ez logikus, könnyen követhető.

Az ***egyidejűség, előidejűség*** és ***utóidejűség*** akkor jelent nagyobb "kihívást" a nyelvet tanuló számára, ha a ***függő mondatot múlt idejű állítmánnyal vezetjük be,*** és végbe megy az ***igeidők múlt felé tolódása,*** azaz a fenti rajz szerint a három mondat "en bloc" balra tolódik, miközben a mondatok elrendeződése, egymáshoz való viszonya vizuálisan ugyanezt a képet mutatja. A ***valós jövő / Real Future /*** ***megszűnik valósnak lenni***, és már csak a főmondat állítmányához képest jövő idejű a mellékmondat által kifejezett cselekvés. Ilyenkor van szükség a ***"múltbeli jövő", Future in the Past*** használatára. A rajzon technikai okokból a jelen időpontját csúsztattam el jobbra:

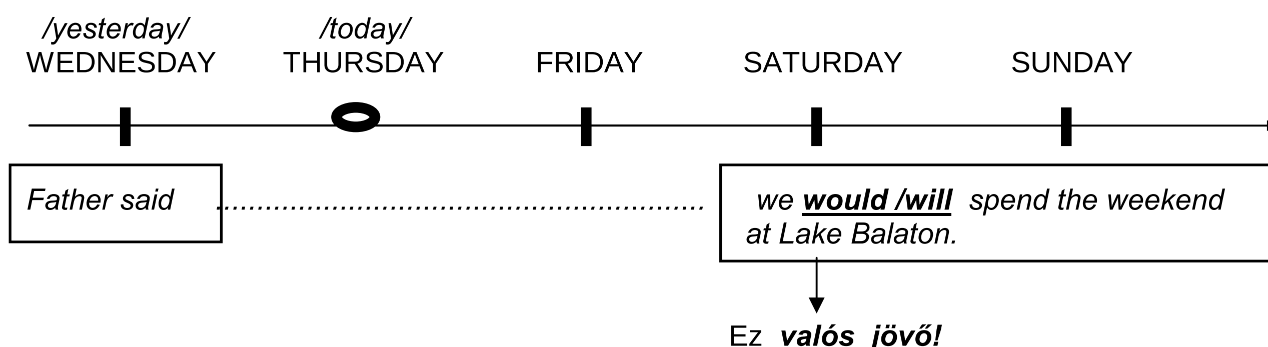

Csak a Future in the Past problémáját vizsgálva azt mondhatjuk, előfordul, hogy egy múlt idejű állítmány után egy még be nem következett cselekvést jelölő állítmány áll. Ez az állítmány /ige/ lehet Future in the Past-ban is, de Simple Future Tense-ben is.

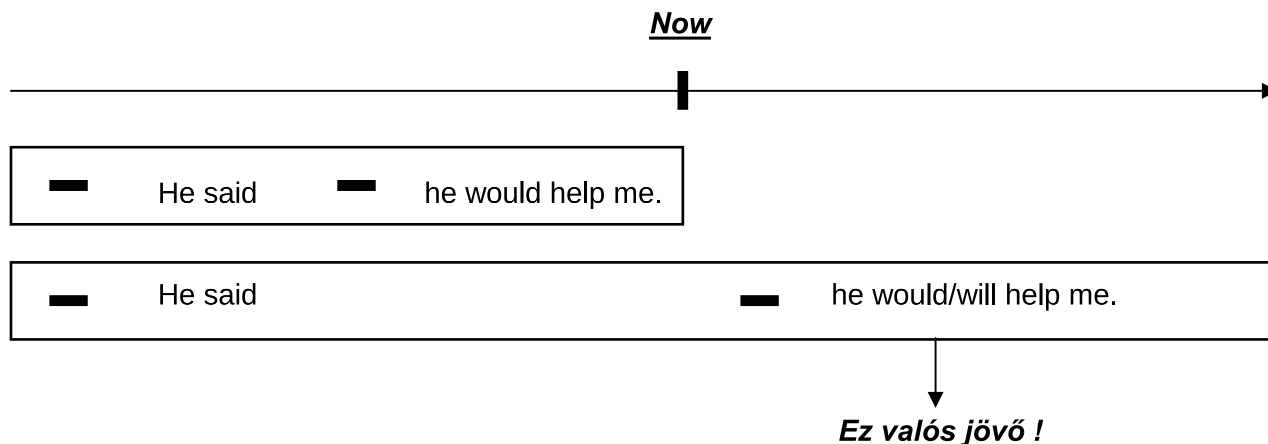
Példa: Today is Thursday.

Yesterday father said we | ***would spend*** / ***will spend*** | *the weekend at Lake Balaton.*

Mindkét mondat helyes nyelvtanilag!

Vagy az előbbi sémát használva:

Megjegyzés: Az igeidők egyeztetésének fenti szabályai nem érvényesek akkor, ha a mellékmondat ideje tartalmilag nyilvánvalóan független a főmondat idejétől:

- Amikor a mellékmondat állítmánya mindig érvényes igazságot, tényt tartalmaz:

*He **said** that the earth **moves** round the sun.*	Azt mondta, hogy a Föld a Nap körül kering.
*He **said** that London **is** a very beautiful town.*	Azt mondta, hogy London nagyon szép város.

Múlt idejű bevezetés esetén megváltoznak / az alany személyén, névmásokon, igeidőkön kívül / ***az időhatározók, és bizonyos módbeli segédigék is:***

Az időhatározók változásai:

Egyenes beszéd		***Függő beszéd***
today	→	*that day*
yesterday	→	*the day before*
		/on/ the previous day
last week/month etc.	→	*the previous week/month etc.*
next week/month etc.	→	*the following week/month etc.*
ago	→	*before*
tomorrow	→	*next day*
next week	→	*the following week*

A módbeli segédigék változásai :

Egyenes beszéd		***Függő beszéd***
can	→	*could*
may	→	*might*
will	→	*would*
shall	→	*should*
might		***nem változik !!***
should		***nem változik !!***
would		***nem változik !!***
ought to		***nem változik !!***

Egyéb kifejezések:

had better	***nem változik !!***
would rather	***nem változik !!***

Accusative with the Infinitive
/ Tárgyeset főnévi igenévvel /

Ezt a szerkezetet tárgyi mellékmondatok főmondatba történő beolvasztására használjuk. Szépíti, tömöríti a stílust. Nevét onnan kapta, hogy a főmondat tárgya után egy "hogy" kötőszavas mellékmondat helyett főnévi igenév áll, ***"to"*** -val.

A különböző ***érzékelést kifejező igék, valamint a műveltető "make" és a megengedő "let" után "to" nélküli főnévi igenév van.***

A hétköznapi nyelvben rendkívül gyakran fordul elő ez a szerkezet, a következő táblázatban látható igék az átlagnál sokkal gyakrabban lépnek ilyen szerkezetbe.

Accusative with the Infinitive ***Tárgyeset főnévi igenévvel***			
I	*told* *asked* *ordered* *wanted* *begged* *advised* ~~*suggest*~~!!	***him***	***to go*** *home.* ***not to go*** *home.*
	saw *heard* *watched* *felt*		***walk*** *home* ***sing*** *beautifully* ***play*** *with a doll* ***touch*** *my hand*
	made *let*		***laugh*** ***play*** *his games*

NINCS ***" TO " !!!!***

Accusative with the Participle ***Tárgyeset melléknévi igenévvel***			
I	*saw* *heard* *watched* *felt*	***him***	***coming*** ***singing*** ***playing*** ***leaning*** *over me*

Az ***Accusative with the Participle*** csak érzékelést kifejező igékkel fordul elő. Az Accusative with the Infinitive -hez képest ***van némi jelentésváltozás:***

*I **saw him come** home.* Láttam, **hogy** hazajött. /tehát tudom, hogy itthon van. ***A cselekvés ténye a fontos***, nem a folyamat! /

*I **saw him coming** home.* Láttam, **ahogy** jött haza. /Alig állt a lábán/

Wife : *How do you know the neighbour is at home?*
Husband : *I saw him come home*.
Wife : *What makes you think he is drunk?*
Husband : *I saw him coming up the steps. /He could hardly walk./*

Nominative with the Infinitive
/ Alanyeset főnévi igenévvel /

Tulajdonképpen ez a szerkezet az ***Accusative with the Infinitive*** ***szenvedő tükörképe.*** Ennek illusztrálására álljon itt a következő táblázat, melyet érdemes összevetni az *Accusative with the Infinitive* táblázatával:

Nominative with the Infinitive ***Alanyeset főnévi igenévvel***		
	was advised *told* *asked* *ordered* *begged*	***to go*** ***not to go***
He	*was seen* *heard*	***to pray*** ***to laugh***
	was made	***to do it***

Nominative with the Participle ***Alanyeset Participle - lel***		
He ***They***	*was seen* *were heard*	***crossing*** *the road* ***having*** *a heated argument*

VAN ***" TO " !!!!***

A ***Nominative with the Participle*** csak érzékelést kifejező igékkel fordul elő az *Accusative with the Participle* - höz hasonlóan. Itt is ***van némi jelentésmódosulás:***

He was seen ***to leave .*** — Látták, ***hogy*** elment.
He *was seen* ***working*** *on his computer.* — Látták, ***ahogy*** a komputerén dolgozott.

Az utóbbi esetben a folyamaton van a hangsúly.

A szerkezet leggyakrabban a következő igékkel fordul elő: ***say, think, believe, know, consider, regard.*** /lásd: a következő táblázatban/

Fontos tudni, hogy a ***mindig szenvedő alakú állítmány után Perfect Infinitive is állhat,*** ami - a Perfect Infinitive természeténél fogva - mindig az álíítmányhoz képest korábbi időkörre utal.

He	*is said* *thought* *believed* *known* *considered* *regarded*	***to be***	*a good man*.	Azt mondják, jó ember. Úgy gondolják, hogy jó ember. Úgy hiszik, rendes ember. Rendes embernek ismerik. Rendes embernek tekintik. Rendes embernek tekintik.
He	*is said* *is known*	***to have been*** ***to have had***	*a good sportsman.* *five wives.*	Azt mondják, jó sportoló volt. Úgy tudják, öt felesége volt.

VEGYES NYELVTANI KÉRDÉSEK

A „wish" ige, s más hasonlóan viselkedő szerkezetek használata

	Egyidejűség	Előidejűség	Utóidejűség
I wish **I wished** **If only** *(bárcsak)*	he **was/were** here he **would be** here (erős óhaj)	he **had been** there	he **would come**
He looks **as if** He looked **as though** *(mintha, pedig nem….)*	he **was/were** drunk	he **hadn't slept** for five days	
It's time **It was time** *(ideje)* **It's high time** **It was high time** *(legfőbb ideje)*	he **started**		
I would rather *(jobban szeretném)*	he **didn't do** it	we **had never met**	he **would come** by seven
Suppose *(tegyük fel)*	he **was** younger	he **had not read** the book	he **wouldn't come**

Mondatkezdő szavak, kifejezések, melyek fordított szórendet vonzanak

Never ...

Never have I seen such an interesting book.

Soha nem láttam ilyen érdekes könyvet.

Often ...

Often do I meet him on Sundays.

Gyakran meglátogatom vasárnaponként.

Rarely ...

Rarely does she tell the truth.

Ritkán mond igazat.

Seldom ...

Seldom does he do the washing up.

(Csak) ritkán mosogat el.

Hardly + Past Perfect + **when** + Past Tense

Hardly had I arrived when she began to read.

Alig, hogy megérkeztem, (mindjárt) elkezdett olvasni.

No sooner + Past Perfect + **than** + Past Tense

No sooner had I arrived than she began to read.

Épp, hogy csak megérkeztem, elkezdett olvasni.

Not only ... , but ... too

Not only did I not have money, but I was owing money too.

Nemcsak, hogy nem volt pénzem, még tartoztam is.

In no circumstances ...

In no circumstances shall I sign your report book.

Semmilyen körülmények között nem fogom aláírni az indexedet.

On no account ...

On no account shall I buy that old, shattered Lada.

Semmilyen körülmények között sem fogom megvenni azt az öreg, rozoga Ladát.

Under no conditions ...

Under no conditions shall I sign your report book.

Semmilyen körülmények között nem fogom aláírni az indexedet.

So badly ...

So badly did he write this poem down that I couldn't make it out.

Olyan csúnyán írta le a verset, hogy nem tudtam elolvasni.

Only ...

Only with his father's help was he able to finish the translation.

Csak az apja segítségével tudta befejezni a fordítást.

Not one word ...

Not one word did the old man say.

Egyetlen szót sem szólt az öregember.

Not really ...

Not really is he aware of how ill he is.

Nem igazán tudja, hogy milyen beteg.

Hardly ever ...

Hardly ever have I seen such a strange man.

Aligha láttam valaha is ilyen fura embert.

Scarcely …

Scarcely have I seen such beautiful sunset.

Nem igen láttam még ilyen gyönyörű naplementét.

Not once ...

Not once did he speak to me about the years he spent in jail.

Egyszer sem beszélt (nekem) a börtönben töltött évekről.

Should ...

Should this happen, I would hang myself.

Ha ez megtörténne, felakasztanám magam.

Not until ...

Not until he had produced his ID did I let the detective in.

Csak amikor megmutatta az igazolványát, akkor engedtem be a nyomozót.

Had I been ...

Had I been there, I would have helped him.

Ha ott lettem volna (bárcsak ott lettem volna), segítettem volna neki.

Were I ...

Were I richer, I would buy a Mercedes.

Ha gazdagabb lennék (bárcsak ....), vennék egy Mercedes-t.

Célhatározói mellékmondat kötése

Leggyakrabban főnévi igenévvel ,ami az angolban egyszerű mondatot eredményez.

1. pl.: *Elmentem a boltba ,hogy kenyeret vegyek.*

mellékmondat

***I** went to the shop to buy bread.* ⇦ Nincs mellékmondat és egy alany van, és az azonos.

2.a pl.: *Korán keltem ,hogy be tudjam fejezni az angol leckét.*

főmondat **mellékmondat**

*I **got up early** | **so as to** / **in order to** | **be able to finish my homework.*** ⇦ Két tagmondat (fő és mellékmondat) egy alany van, de a mellékmondat-ban nem ismétel-jük meg.

I** got up early so that **I** could finish my homework.* Ha a mellékmondatban az egyébként azonos alanyt megismételjük, az olyan, mintha két különböző alany lenne, tehát a ***so that ill. az ***in order that*** kötősza-vakat használjuk

2.b pl.: *Felébresztettem a fiamat ,hogy be tudja fejezni a leckéjét.*

I** woke up my sun* | ***so that / ***in order that*** | ***he** could finish his homework.* ⇦ Két alany van.

A parancsolás, akarás kötőmódja

I	**suggest** **insist** **demand** **forbid** **request** **require**	***(that)*** **you** ***(should)*** **go home**.

I suggest that you should go home

I suggest I insist	that ***you*** **should** (not) ***go*** **home** ***/*** **you** (do not) **go** **home** / ***she*** / ***go*** **home** / *she* / *goes* home (Colloquial)
I suggested I insisted	that ***you*** **should** (not) ***go*** **home** / ***you*** / ***went*** **home** (Colloquial) / *he* / *went* home

I	*want* ask you **told him**	*that you (he) should eat the cake* **to eat the cake**	nem hangzik jól, ritkán használatos, helyette: **Acc. with Infinitive !!!**

Bizonyos melléknevek (s más szókapcsolatok) kötelezően kötõmóddal járnak:

It is	**impossible** **important** **essential** **likely** **unlikely** **necessary** **my wish** **recommended** **vital**	***that*** **he** ***should do*** **it**

MŰVELTETÉS

VALAKIVEL csináltatni valamit

1) TO MAKE **SY** DO SG	késztetés
2) TO HAVE **SY** DO SG	parancs
3) TO GET **SY** **TO** DO SG	rávettem, megnyertem

VALAMIT csináltatni (valakivel)

4) TO HAVE **SG** DONE (BY SY)
5) TO GET **SG** DONE (BY SY)

EGYENLŐEK

1) I made my wife cry. — Megríkattam a feleségem.
   I made my wife laugh. — Megnevettettem a feleségem.

2) I've had my son wash the car.
   Lemosattam a kocsit a fiammal.

3) She got me to buy her the pullover.
   Megvetette velem a pulóvert.

4) I have had my car repaired. — Megjavíttattam a kocsit.
   I've got my car repaired. — - -

——— o ——— o ———

advice
furniture } a piece of .../ pieces of...
information

nem lehet előttük névelő (határozatlan)*!!!*

A vonatkozó névmás

A) élőt jelentő **főnév** után : **who** — he boy who/that
élettelent jelentő **főnév** után : **which** — the table which/that
élőt és **élettelent** jelentő **főnév** után : **that**

B) **nem főnév** után (tehát ige, személyes névmás után vagy mondatkezdőként, általában kiemelő szerkezetben) : **what**

I saw what happened.
I told him what to do
What I want is a strong coffee.

A what két szót helyettesít: „that which”…”the thing that”.

A vonatkozó névmás prepozícióval (két szórend)

A) **élettelen**

1.)… | **to** / **from** / **about** | which… / ~~that~~ / ~~what~~

The knife **with which** I'm cutting the bread is blunt.
The pub **to which** I go in the evening… .

2.)… … that… | **to** / **about** / **from** / **with** | …

The knife **that** I'm eating the bread **with** is blunt.
The pub **that** I go **to** in the evening… .

ALSO :

1.) The village **to which** I'm travelling is in the Matras.
2.) The village (**that)** I'm travelling **to** is in the Matras.

B) ***élő***

1.) … | **to** / **with** | **whom** …

2.) **…who(~~m~~)…** / **… (that) ...** | **to** / **with** | …

1.) The girl **to whom** you are talking is silly.
2.) The girl **who(~~m~~)** you are talking **to** is silly.
(**that)**

A **tárgyesetben** lévő **that** vonatkozó névmás **elhagyható**:
The book (that) I bought yesterday is interesting.
(amelyet)
The girl (that) I met on Monday is my niece.

IGENEVEK

Infinitive (főnévi igenév)

	Active		Passive
	Common (ált.)	**Continous** (foly.)	**Common**
Present	to write	to be writing	to be written
Perfect	to have written	to have been writing	to have been written

Participle (melléknévi ill. határozói igenév)

	Active	Passive
Present **jelen i. melléknévi igenév, illetve egyidejűséget kifejező határozói igenév**	writing író írva	being written
Perfect **előidejűséget kifejező határozói igennév**	having written megírva (-ván) miután megírta...	Having been written
Past		written (irott)

Gerund (igei főnév)

	Active	Passive
Present	writing (írás)	being written
Perfect	having written	Having been written

"To be to" szerkezet használata

1. Úgy van (volt), hogy ...

He is **to come** tonight.

Úgy van, hogy este jön.

Megjegyzés: Úgy volt, hogy... / **de nem ….**

I was to have met you yesterday.
Úgy volt, hogy találkozom tegnap veled. (de sajnos nem így történt)

I **was to meet** you at 5, but I was late.
I **was to go** to the cinema , but I couldn't get tickets.

2. Kell...

You **are to** help your mother.
Segítened **kell** édesanyádnak.

He **was to** pay for the damage.
Neki **kellett** megfizetnie a kárt.

----

1. Can, could -------------> " to be **able** to"
(jelen, múlt) minden igeidő

2. may, might -------------> "to be **allowed** to"
(szabad) minden igeidő

Két kérdőszavas mondatok

Say és **think** igékkel gyakori

(**What** did Peter say, **how many times** had he been to the US?) Ezt mondanánk, de ez egy helytelen mondat. Helyette:

Az aláhúzott rész egyenes szórenddé változik.

How many times did Peter say he had been to the US?

„Say, tell” használata

„Say” használata

1. Főként egyenes beszédben használatos

to say /sg	He said, 'She is ill'. 'She is ill', he said.
to say /to sy sg	He said to me, 'She is ill'. 'She is ill', he said to me.

2. Állandósult szókapcsolatokban

to say /sg to sy	to say goodbye / hallo to sy
to say /sg	"to" nélkül: bizonyos szavak előtt to say a word a sentence a phrase yes no

3. Függő beszédben

to say /sg to say /to sy sg (ritkán haszn.)	He said that she was ill. He said to me /v. told me/ that she was ill.

Say - tell:

Egyaránt használatosak olyan meghatározatlan jelentésű szavakkal, mint something, anything, much, a lot, more, etc.

He said something, but I cannot remember what it was.
He told me something I have to keep to myself.

„Tell használata”

Mindig megmondjuk, kihez szóltunk

1. Egyenes beszédben csak akkor, ha

to tell /sy sg	'She is ill', he told me. (információt adott) 'Go home', he told me. (utasítás)

Ilyenkor mindig a mondat végén van.

2. Fűggő beszédben

to tell /sy sg	He told me that she was ill.
to tell /sy to do sg	He told me to sit down. (parancs)
to tell /sy how to	He told me how to do it.
to tell /sy about sg	He told me about his adventures.
how + mell.m.	He told me how he swam across the Channel.

3. Állandósult szókapcsolatokban

to tell /sg	I told a story.	
to tell /sg to sy	I told a story to him.	(Nem szükséges megmondani, hogy kihez szóltunk.)
to tell /sy sg,	I told him a story.	

Ilyenek még:

to tell a story/ stories
tale/ tales
a lie/ lies
the truth
the time